

Handreiking

Financiële verantwoording specifieke
uitkering hersteloperatie
kinderopvangtoeslagaffaire

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag

Inhoud

1.	Leeswijzer	3
2.	Inleiding	4
3.	Specifieke uitkering	5
4.	Activiteiten en verantwoording	5
5.	Aanvullende middelen	6
6.	Hoe richt u de verantwoording in?	6
7.	Wat kunt u in de praktijk tegen komen?	7

1. Leeswijzer

Deze handreiking is gericht op de gemeentelijk coördinator van de implementatie en geeft inzicht in de financiële ondersteuning voor gemeenten middels de regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek.

Na het lezen van deze handreiking, is inzichtelijk:

1. Welke ondersteuning komt in aanmerking voor vergoeding vanuit de regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek.
2. Hoe kan de gemeente de specifieke uitkering verantwoorden.

2. Inleiding

Duizenden ouders zijn getroffen door de problemen met kinderopvangtoeslag. De Belastingdienst/Toeslagen compenseert hen daar financieel voor. Maar voor wie in de problemen is geraakt is dat niet altijd voldoende. Er kunnen bijvoorbeeld problemen zijn ontstaan rondom huisvesting, psychisch welbevinden, schulden, inkomen, zorg en de opvoeding van kinderen.

De VNG en de staatssecretaris zijn overeengekomen dat de gemeenten getroffen ouders maatwerk bieden op basis van hun hulpvraag. Voor die ondersteuning stelt staatssecretaris Van Huffelen namens het kabinet 11 miljoen euro beschikbaar zodat gemeenten snel kunnen starten. Een onafhankelijk bureau onderzoekt de komende maanden of er aanvullende middelen nodig zijn om alle gedupeerden die hulp vragen aan gemeenten te ondersteunen. In deze notitie worden de kaders uitgewerkt van de ondersteuning.

Heeft u vragen?

Voor vragen, opmerkingen en suggesties kunt u mailen naar hersteloperatie@vng.nl of bellen naar 070 373 82 32.

3. Specifieke uitkering

Er wordt eenmalig een specifieke uitkering verstrekt aan gemeenten met het oog op ondersteuning van gedupeerden in hulpvragen op de vijf primaire leefgebieden: financiën, wonen, zorg, gezin en werk: Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek (nr. 2020-0000226790, zie <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2020-62609.html>). Hier vindt u ook overzicht van de bijdragen per gemeente.

De eenmalige specifieke uitkering is in 2020 verstrekt. Gemeenten kunnen de uitkering in de kalenderjaren 2020 tot en met 2023 besteden.

4. Activiteiten en verantwoording

Verantwoording vindt plaats middels SiSa regeling B1, zie <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/circulaires/2020/01/10/invulwijzer-sisa>

In de verantwoording van de specifieke uitkering moeten gemeenten aantonen dat er in de uitvoering één of meer van de volgende activiteiten gericht op besteding aan hulpverlening aan gedupeerden:

- a) registratie van gedupeerden, eerste contact en inventarisatie van de hulpvragen;
- b) opstellen van een door gemeente en gedupeerde(n) ondertekend plan van aanpak en begeleiding van de gedupeerde(n);¹ Onderdeel van de verantwoording is een brief van de Belastingdienst/Toeslagen aan de gedupeerde, waarmee wordt aangetoond dat men is aangemeld als gedupeerde van de toeslagenaffaire;
- c) inkoop en uitvoering van trajectzorg op de vijf leefgebieden: financiën, wonen, zorg, gezin en werk;²
- d) verrichten van nazorg.

De volgende normbedragen³ worden gehanteerd voor activiteiten a, b en d, die gebruikt kunnen worden in de verantwoording:

- a) 380 euro
- b) 3.468 euro
- d) 2.244 euro

Voor activiteit c kunnen de daadwerkelijke gemaakte kosten worden opgenomen in de financiële verantwoording. De gemeenten zenden de informatie ten behoeve van de verantwoording over de uitvoering van de regeling van een specifieke uitkering uiterlijk 15 juli van het jaar volgend op het begrotingsjaar aan Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in de vorm van:

¹ De wijze van registeren (en ondertekening) van een plan van aanpak verschilt sterk per gemeente. Bij deze verantwoording kan aangesloten worden op de reguliere werkwijze van de gemeente.

² Het is aan de gemeenten om te bepalen (op basis van een Plan van aanpak) wat passende ondersteuning is gericht op versterking van de vijf leefgebieden.

³ De normbedragen kunnen worden gebruikt in de verantwoording als desbetreffende activiteit is uitgevoerd, dit betekent dus dat u voor deze onderdelen de werkelijke kosten niet hoeft vast te leggen.

- I. de jaarrekening en het jaarverslag, bedoeld in artikel 202, eerste lid, van de Provinciewet, onderscheidenlijk artikel 198, eerste lid, van de Gemeentewet, en
- II. de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen, bedoeld in artikel 217, derde en vierde lid, van de Provinciewet, onderscheidenlijk artikel 213, derde en vierde lid, van de Gemeentewet.

De volgende indicatoren moeten aangeleverd worden in de verantwoording:

- Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen; aard van de accountantscontrole R)
- Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3; aard van de accountantscontrole n.v.t.)
- Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3; aard van de accountantscontrole R)
- Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen c (artikel 3; aard van de accountantscontrole R)
- Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen c (artikel 3; aard van de accountantscontrole n.v.t.)
- Eindverantwoording (ja/nee; aard van de accountantscontrole n.v.t.)

5. Aanvullende middelen

Op dit moment vindt er onafhankelijk onderzoek plaats naar het bedrag dat nodig is om alle gedupeerden die hulp vragen te ondersteunen. Uitkomsten van dit onderzoek worden verwacht in maart 2021.

6. Hoe richt u de verantwoording in?

In het akkoord met Belastingdienst van september 2020 is afgesproken om zoveel mogelijk aan te sluiten bij reguliere verantwoording van de gemeente aan het Rijk. Onderstaande voorstellen voor de inrichting van de verantwoording kunnen in deze context worden gelezen. Het is mogelijk dat de feitelijke situatie per gemeente verschilt. Voor de (aanvullende) inrichting van de verantwoording, kunt u denken aan de volgende activiteiten:

- Stel identiteit van gedupeerde vast (kopie identiteitsbewijs, rijbewijs, vaststelling van identiteit)
- Registratie van een brief van de Belastingdienst/Toeslagen aan de gedupeerde, waarmee wordt aangetoond dat men is aangemeld als gedupeerde van de toeslagenaffaire.
- Check of de volgende posten separaat worden vastgelegd in de gemeentelijke administratie:
 - registratie van gedupeerden, eerste contact en inventarisatie van de hulpvragen;

- opstellen van een door gemeente en gedupeerde(n) ondertekend plan van aanpak en begeleiding van de gedupeerde(n);⁴
- Kosten en inzet van maatwerkvoorziening met betrekking tot de uitvoering van trajectzorg op de vijf leefgebieden: financiën, wonen, zorg, gezin en werk;⁵
- verrichten van nazorg.
- Neem contact op met uw eigen controller of deze zich kan vinden in bovenstaande vastlegging.
- Indien posten ontbreken, stel met de controller vast hoe dit het beste kan worden vastgelegd.
- Inventariseer welke medewerkers c.q. samenwerkingspartners moeten weten dat de vastlegging op bovenstaande wijze plaats vindt.
- Zorg dat interne betrokkenen weten hoe een en ander moet worden vastgelegd.
- Deel eens in de twee maanden met VNG het aantal gedupeerden waar contact mee is gelegd.

7. Wat kunt u in de praktijk tegen komen?

- De Belastingdienst heeft een machtiging gegeven aan gemeenten om namens hen contact op te nemen met gedupeerden. In de gegevensoverdracht staan dus contactgegevens van inwoners die zich hebben aangemeld als gedupeerde. Desbetreffende inwoners hebben dus ook een brief van de Belastingdienst ontvangen dat men zich gemeld heeft als gedupeerde. Deze brief kan opgevoerd worden ten aanzien van de verantwoording.
- Het kan zijn dat een gemeente 10 gedupeerden heeft, maar dat bij het benaderen van deze 10 gedupeerden blijkt dat niemand ondersteuning wenst van de gemeente. Belangrijk is dat deze 10 contactmomenten dan worden geregistreerd. Ze kunnen dan worden verantwoord onder activiteit a: “registratie van gedupeerden, eerste contact en inventarisatie van de hulpvragen” met een normbedrag ad € 380. In de verantwoording hoeft dan alleen het gesprek geregistreerd te worden. Een brief opnemen in de verantwoording bij gedupeerden die geen ondersteuning wensen hoeft dus niet.
- De ondersteuning aan gedupeerden kan ook ondersteuning bevatten dat andere gezinsleden betreft. Van belang is dat in het plan van aanpak (activiteit b) duidelijk wordt op welke grond deze ondersteuning de toeslagenaffaire raakt. Deze ondersteuning kan dan worden opgevoerd onder activiteit c: inkoop en uitvoering van trajectzorg op de vijf leefgebieden: financiën, wonen, zorg, gezin en werk. Hiervoor kunnen de daadwerkelijke kosten worden opgevoerd.
- Er is geen vaststaand arrangement aan ondersteuning die kan worden opgevoerd onder activiteit c: inkoop en uitvoering van trajectzorg op de vijf leefgebieden: financiën, wonen, zorg, gezin en werk. Dit zal per gemeente verschillen (o.a. vanwege inkoop) en betreft ook maatwerk per gedupeerde.
- De verantwoording kan zoveel mogelijk aansluiten op de reguliere werkwijze van gemeenten. Dit betreft ook de ondertekening van het plan van aanpak. Gemeenten hebben verschillende

⁴ De wijze van registeren (en ondertekening) van een plan van aanpak verschilt sterk per gemeente. Bij deze verantwoording kan aangesloten worden op de reguliere werkwijze van de gemeente.

⁵ Het is aan de gemeenten om te bepalen (op basis van een Plan van aanpak) wat passende ondersteuning is gericht op versterking van de vijf leefgebieden.

systemen en werkwijzen ingericht om dit voor de bestaande wetgeving te borgen (Wmo, Jeugdwet en Participatiewet).

- Indien gezinsleden van de gedupeerden ook ondersteuning nodig hebben, dan kan dat meegenomen worden in de verantwoording, zolang het voldoet aan de definitie opgenomen in de regeling, zie toelichting artikel 1: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2020-62609.html>